

Voor wie is Schoolwide PBS?

SWPBS is bedoeld voor alle scholen die behoefte hebben aan een schoolbrede aanpak van gedrag om een veilig en positief schoolklimaat te creëren dat het leren bevordert.

Wat levert SWPBS op?

Buitenlands onderzoek naar SWPBS laat zien dat de aanpak positieve effecten heeft bij leerlingen, leraren en andere medewerkers van de school.

Leerlingen:

- voelen zich veiliger
- gedragen zich sociaal vaardiger
- vertonen minder probleemgedrag
- laten betere schoolprestaties zien
- worden minder vaak de klas uitgestuurd als disciplinaire maatregel
- worden minder vaak slachtoffer van fysiek of verbaal geweld
- hebben meer effectieve leertijd doordat zij minder vaak de klas uit worden gestuurd
- gaan beter lezen omdat zij aandacht hebben voor het leerproces en zich daarbij betrokken voelen
-

Schoolmedewerkers:

- hebben meer plezier in hun werk
- zijn minder vaak ziek
- werken beter samen met ouders en met jeugdzorg
- sturen minder vaak een leerling uit de les

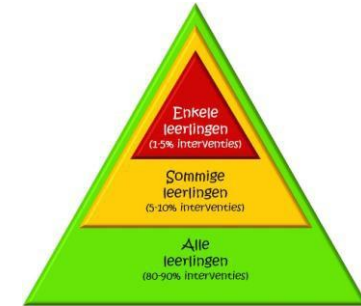
- zien sneller dat er iets aan de hand is met een leerling
- zijn beter in staat zorg-op-maat te geven aan risicoleerlingen

Implementatie

Bij de invoering van SWPBS wordt veel aandacht besteed aan kwaliteit en borging van de aanpak. Elke school wordt ondersteund door een SWPBS-coach, die training geeft en maandelijks op de school aanwezig is. Het implementatietraject duurt 2 tot 3 jaar.

Geïnteresseerd? Kijk op www.swpbs.nl

Voor meer informatie kunt u terecht op www.swpbs.nl of bij de medewerkers van het Kenniscentrum SWPBS Nederland (info@swpbs.nl).

*Een schoolbrede en preventieve
aanpak van gedrag*

Wat is Schoolwide PBS?

School-Wide Positive Behavior Support (SWPBS) is een preventieve aanpak van gedrag voor het primair, het speciaal en het voortgezet onderwijs. Het heeft als doel om schoolbreed en vanuit gedeelde waarden een veilig en positief schoolklimaat te creëren dat alle leerlingen in staat stelt om optimaal te profiteren van het geboden onderwijs. Hierbij werkt de school actief samen met ouders en met de jeugdzorg. SWPBS richt zich op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Dit gebeurt door de waarden van de school te vertalen naar concrete gedragsverwachtingen voor alle ruimtes van de school, dit gedrag actief aan te leren en systematisch te waarderen en belonen. Daarnaast verzamelt de school data over gedrag van leerlingen. Deze data stellen de school in staat om gedragsvraagstukken (schoolbreed, op klassenniveau en op individueel niveau) in een vroeg stadium te signaleren, te analyseren en aan te pakken. Wanneer leerlingen opvallen door zorgwekkend gedrag kan er snel gereageerd worden doordat de jeugdzorg in de school aanwezig is. De school betreft ook ouders op een positieve manier bij het onderwijs van hun kind. Er zijn ouderavonden om de ouders te informeren over de waarden die hun kind op school leert. Daarbij wordt ook samen nagedacht over manieren waarop ouders het positieve gedrag van hun kind thuis kunnen stimuleren. Een goede samenwerking tussen school en ouders vergroot

de kans op een goede sociale en cognitieve ontwikkeling van de leerling. SWPBS richt zich op alle leerlingen. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 80% van de leerlingen zich positief ontwikkelt. Bij deze groep wordt de nadruk alleen gelegd op het systematisch aanleren, waarderen en belonen van gewenst gedrag. Dit zijn de interventies op het groene niveau van de piramide. De leerlingen (gemiddeld 15%) met zorgwekkend gedrag hebben daarnaast meer intensieve begeleiding nodig om goed te kunnen meekomen op school en in de klas (interventies op het gele niveau). Bij de kleine groep leerlingen met forse problematiek (gemiddeld 5%) kan ook nog professionele hulp nodig zijn. Dit zijn de interventies op het rode niveau. Afhankelijk van wat een leerling met zorgwekkend gedrag nodig heeft, worden op maat interventies ingezet die hen stimuleren om zich op school sociaal te gedragen en zich gunstig te ontwikkelen. SWPBS dient hierbij als kapstok waaraan verschillende gedragsmatige methodes en interventies kunnen worden opgehangen.

Samengevat biedt SWPBS een:

- veilige en positieve omgeving
- schoolbrede aanpak en preventief beleid
- leerling -en leerkrachtvriendelijk klimaat
- aanpak met de nadruk op gewenst gedrag
- samenwerking met ouders en jeugdzorg

De opleiding tot PBScoach is actief van opzet en richt zich op het concrete, uitvoerende werk van de PBScoach/PBSmedewerker op de werkvloer. Doel van de opleiding is om coaches en medewerkers zo toe te rusten dat zij (onderdelen van) SWPBS met succes op een school kunnen implementeren.

Hoe ziet Schoolwide PBS er in de school uit?

Het schoolteam start met het bepalen van haar

basiswaarden: waarden die de school wil uitdragen naar de leerlingen en naar elkaar. Vervolgens worden deze waarden gezamenlijk naar concreet gedrag vertaald. Er wordt beschreven op welke manier het gewenste gedrag eruit ziet: op de gang, op het toilet, in de klas, op het schoolplein, etc. De gedragsverwachtingen worden op en rond de school benoemd en visueel gemaakt. Het gewenste gedrag wordt regelmatig geoefend met de leerlingen, zodat ze precies weten wat er van hen wordt verwacht. Door gewenst gedrag systematisch te belonen, worden de leerlingen gestimuleerd om dit gedrag vaker te laten zien. De schoolbrede registratie van gedragsincidenten geeft scholen zicht op waar, wanneer, hoe laat en met wie gedragsincidenten plaatsvinden. Deze informatie helpt scholen om gerichte beslissingen te nemen over gedrag en waar nodig tot actie over te gaan.